

„Radnici kao robovi na ofingeru“ - u Srbiji 70.000

Izvor: Dnevnik, B92, 13. 03.2017.-

Beograd – Procenjuje se da između 50.000 i 70.000 radnika u Srbiji trenutno radi preko neke od agencija za privremeno zapošljavanje radnika.

Srbija je jedna od retkih zemalja u Evropi koje nemaju poseban zakon kojim se uređuje privremeno zapošljavanje radnika preko agencija.

U Ministarstvu za rad, zapošljavanje, socijalnu i boračku politiku objašnjavaju da je pripremljena radna verzija zakona o radu preko agencija za privremeno zapošljavanje i da će se uskoro naći na javnoj raspravi.

Osim toga, treba da se pribave mišljenja resornih ministarstava, Socijalno-ekonomskog saveta, Evropske komisije, pa kada se sve to obavi, do kraja godine bi pred Vladom Srbije trebalo da se nađe predlog zakona koji će ona uputiti poslanicima Skupštine Srbije.

Koliko tačno danas radnika u Srbiji dobija posao preko agencija koje ih iznajmljuju kompanijama uz proviziju niko ne zna, ali se svi saglasni da ih ima mnogo i da su trenutno u svakom pogledu obespravljeni, počev od toga da nemaju pravo na bolovanje, godišnji odmor, topli obrok, regres, markicu za prevoz, plaćen prekovremeni rad, mogućnost da podignu kredit...

O kakvom je zapravo načinu rada srpskih radnika reč najbolje je ocenila psiholog rada Vera Kondić, koja ih poredi s „vešalicom za odela“.

„Kada radite na lizing, imate doživljaj da visite na ofingeru s kojeg poslodavac svaki čas može da vas skine“, ocenila je Vera Kondić.

“Vi niste gospodar svoga života, svoga vremena i svoje budućnosti, već ste rob poslodavca. Ne možete ništa da planirate pošto sve planove o vašem životu donosi neko drugi. Od vaših želja ne zavisni ništa jer u vašem životu nema nikakvih konstanti – sve su promenljive. Zbog toga smatram da je rad na lizing velika avantura u koju mogu da se upuste samo mladi bez ikakvih obaveza. Dodatni problem predstavlja činjenica da radnici na lizing često menjaju poslove jer ih agencije angažuju za obavljanje različitih stvari. Tako se može dogoditi da radnik nekoliko meseci radi na građevini, nakon toga vozi hladnjaču, da bi volan preko noći zamenio točenjem bezina”, ističe ona.

Potpredsednik Saveza samostalnih sindikata Srbije Duško Vuković objašnjava da je u Zakonu o radu uređen samo način na koji se registruju agencije, ali da on ne uređuje zapošljavanje u svrhu ustupanja radnika drugom poslodavcu. Dodaje da, iako su predstavnici sindikata protiv tog zakona, svesni su da on mora da postoji i da ga većina razvijenih evropskih zemalja odavno ima.

“Kad je već tako, onda treba da bude dobro urađen, a radnici koji na taj način dolaze do posla zaštićeni jednako kao i svi ostali”, rekao je Vuković.

Čelnica Asocijacije slobodnih i nezavisnih sindikata Ranka Savić podseća na to da je postojanje radnika na lizing na srpskom tržištu zapravo omogućila konvencija Međunarodne organizacije rada o privatnim agencijama za posredovanje i zapošljavanje, koju je Skupština Srbije ratifikovala februara 2013. godine.

“Međutim, ta oblast ni sada nije uređena do kraja”, smatra Ranka Savić.

“Takve radnike ne štiti aktuelni Zakon o radu iako smo kao sindikat insistirali na tome da se to u njemu nađe. Ipak nije, i to je fatalna greška jer, da je ta oblast regulisana tim zakonom, danas bi radnici na lizing imali zasluženu radnopravnu zaštitu. Nepostojanje tog zakona predstavlja veliku opasnost za celu državu jer se tako može desiti i da rad na određeno i neodređeno vreme prestane da postoji, a taj oblik angažovanja postane dominantan u Srbiji”,

objašnjava ona.

Predsednik Saveza samostalnih sindikata Vojvodine Goran Milić ocenjuje da je donošenje zakona o angažovanju radnika na lizing izuzetno važno jer je taj vid zapošljavanja sve češći. “Moglo bi se raspravljati o tome da li je takav način zapošljavanja dobar, ali on postoji i treba ga zakonski regulisati da bi radnici imali pravnu sigurnost koja im obezbeđuje ostvarenje njihovih radničkih prava”, rekao je Milić. “Broj radnika na lizing bi trebalo da bude ograničen na maksimalno deset odsto od ukupnog broja zaposlenih, a ne bi trebalo dozvoliti da poslodavac zapošljava radnika na lizing na radnim mestima koja su osnovna delatnost firme”, dodaje on.
